

**ENAKOST
SPOLOV
=
ZAKON**

Navodila za uporabo
izobraževalnih orodij
**Ustvarjamo enako
družbo za vse**

1. UVOD

KUD Transformator prek gledališča in kolektiva Magdalene Krivopete s članicami že več let naslavlja problem spolnega nasilja in neenakosti med spoli ter o tem ozavešča med mladimi in širše v družbi.

V projektu Enakost spolov je zakon: ustvarjamo enako družbo za vse smo ustvarile in preizkusile metode za izobraževanje ter participacijo mladih pri skupnemu reševanju družbenega problema kulture nasilja in posilstva.

Pri tem je nastalo 8 izobraževalnih podkastov, predlogi mladih za spremembo zakonodaje na področju nasilja na podlagi spola in nova zakonodajna forumska predstava **Vsaka druga eno ujame**, ki jo je navdihnila Antigona in je bila premierno izvedena 8. marca 2024.

Vse to v uporabo zdaj ponujamo tudi vam, saj je raziskava v projektu o učinkih takšnih načinov izobraževanja pokazala izjemno uporabnost, pa tudi nujnost tovrstnih vsebin v izobraževalnih procesih mladih in odraslih.

Enakost spolov pomeni, da so ženske in moški enako udeleženi na vseh področjih javnega in zasebnega življenja, da imajo enak položaj ter enake možnosti za uživanje vseh pravic in za razvoj osebnih potencialov, s katerimi prispevajo k družbenemu razvoju, ter enako korist od rezultatov, ki jih prinaša razvoj. (Uradni list RS, št. 59/2002: 4.člen Zakona o enakih možnosti žensk in moških).

Zakaj je izobraževanje o nasilju na podlagi spola nujno?

Vsaka druga ženska v Sloveniji po dopolnjenem 15. letu doživi eno od oblik nasilja, vsak 5. otrok je spolno zlorabljen!

Pojem nasilje na podlagi spola (angl. gender based violence) pomeni »vsako nasilje nad fizično ali duševno integriteto osebe, ki je povezano s spolom žrtve in storilca in ki ga povzroči strukturno močnejša oseba, ki izrablja razmerje moči« (Hagemann-White, 2008: 8).

Ta široka opredelitev zajema niz konstelacij nasilnih dejanj med različnimi spoli in znotraj posameznega spola (Bernacchi et al., 2023). Mednarodne in nacionalne raziskave (FRA, 2014; EK, 2017; Filipčič, 2011) ugotavljajo, da nasilje na podlagi spola nesorazmerno bolj prizadene ženske in deklice, pri čemer so žrtve nasilja pogosto marginalizirane. Različne oblike nasilja na podlagi spola vključujejo fizično, verbalno, psihično, spolno nasilje itn., pri čemer je med najpogostejšimi oblikami intimnopartnersko nasilje moških nad partnericami.

Prva slovenska raziskava o nasilju v zasebni sferi in partnerskih odnosih, Pojavnost nasilja in odzivnost na nasilje v zasebni sferi in partnerskih odnosih (2010), je pokazala, da je vsaka druga ženska v Sloveniji (56,1 %) po dopolnjenem 15. letu starosti doživela eno od oblik nasilja. Najpogostejše oblike nasilja, ki so jih doživele ženske, so psihološko nasilje (49,3 %), fizično nasilje (23 %), premoženjsko nasilje (14,1 %), omejevanje gibanja (13,9 %) in spolno nasilje (6,5 %). Raziskava je potrdila, da se nasilje lahko pojavi v katerem koli življenjskem obdobju, od zgodnjega otroštva do pozne starosti (Filipčič, 2011).

Temeljni vzrok in posledica nasilja na podlagi spola je neenakost spolov (Svet Evrope, 2011). Spolni stereotipi in predsodki, spolne norme, družbena pričakovanja o spolnih vlogah, ki so zacementirana v binarnem modelu moški – ženska, vplivajo na perpetuiranje nasilja na podlagi spola in neenakosti spolov.

Živa Humer, Mirovni inštitut

Raziskava Mirovnega inštituta v projektu je pokazala, da uporabljena izobraževalna orodja (gledališke forumske predstave in podkasti) vplivajo na ozaveščenost in refleksijo mladih, še posebno se je to pokazalo pri poznavanju terminov s področja nasilja na podlagi spola in izkazu proaktivnega pristopa pri posredovanju ali iskanju podpore ob izkušnji nasilja.

2. PODKASTI z izobraževalnimi gradivi

V izobraževalnih podkastih s po eno gostujočo strokovnjakinjo govorimo o zgodovini, današnjih statistikah, zakonodajnih in (duševnih) posledicah (spolnega) nasilja, izvemo pa tudi o osebnih izkušnjah ustvarjalk in o naukih iz procesa. Podkasti so pripravljene v koprodukciji z Radiem MARŠ, vsak je dolg okrog 50 minut. Pripravljene so tako, da postopoma širijo razumevanje nasilja na podlagi spola, hkrati pa z vsebino odpirajo refleksije in teme za pogovor v dvoje ali v skupini. V njih delimo točke pomoči in nasvete v primeru izkušnje nasilja, pa tudi, kako nanj kot okolica reagirati. Primerni so za vse generacije, za mlade v formalnem in neformalnem izobraževanju, kot tudi njihove izobraževalke_ce, mladinske delavke_ce, zdravstvene in socialne delavke_ce, pa tudi tožilke_ce in sodnice_ke ter splošno javnost.

Podkasti so dostopni na:

WWW.KUDTRANSFORMATOR.COM

[YOUTUBE](#)

[SPOTIFY](#)

#1 KAKO SE JE NASILJE NAD ŽENSKAMI SPLOH ZAČELO?

**Pregled zgodovine z magistrico antropologije
spolov in prevajalko Teo Hvala**

S pomočjo knjige Kaliban in čarovnica Silvie Federici raziščemo 500-letni preplet svetovne zgodovine, kjer izvemo, da se je kapitalizem v Evropi rodil z nasiljem nad ženskami in nad prebivalstvom kolonij po vsem svetu. V pogovoru spregovorimo o tem, kako se je to zgodilo, in ovržemo nekaj mitov o fevdalizmu ali kapitalizmu, o katerih so nas učile_i (ali nas še učijo) v šolah in medijih.

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

#2 NASILJE NA PODLAGI SPOLA IN SPOLNO NASILJE DANES z Društvom SOS telefon

Pregled razsežnosti nasilja na podlagi spola in spolnega nasilja v Sloveniji ter globalno. Spregovorimo tudi o spolnem nasilju med mladimi.

Kako odreagirati na seksizem?
Kako odreagirati na nasilje?

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

#3 PIRAMIDA KULTURE NASILJA IN POSILSTVA z Društvom za nenasilno komunikacijo

S pomočjo piramid kulture nasilja ter kulture posilstva ugotovimo, zakaj se nasilje nad ženskami, ali drugimi marginaliziranimi skupinami, začne že s šalami in komentarji.

Kako odreagirati na nasilje?
Kakšna je odgovornost družbe za nasilje?
Kakšna je naša?

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

* Za aktivistične in izobraževalne namene si grafike lahko shranite z desnim klikom na sliko.

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

#4 O KAZNOVANJU SPOLNEGA NASILJA V SLOVENIJI z dr. Mojco Plesničar s Pravne fakultete

Katera so 4 temeljna kazniva dejanja spolne kriminalitete?
Kakšne so kazni za spolno nasilje?
Kako sankcije izrekajo sodišča?
Katere korake smo v Sloveniji do zdaj naredili za zaščito žrtev spolnega nasilja?

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

* Za aktivistične in izobraževalne namene si grafike lahko shranite z desnim klikom na sliko.

#5 PREPOZNAVANJE SPOLNEGA NASILJA NAD OTROKI

z združenjem za MOČ

»Spolno nasilje in nasilje na podlagi spola se dogaja zato, ker ima storilec veliko potrebo po moči, po nadzoru, po vplivu. Dinamika nadrejenost – podrejenost je vidna pri spolni zlorabi tako otrok kot odraslih, zato razen starostne razlike med spolnim nasiljem nad otroki ali nad odraslimi ni razlike.«

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

#6 O POSLEDICAH NASILJA NA PODLAGI SPOLA z dr. Darjo Zaviršek s Fakultete za socialno delo

“O notranji razslojenosti med ženskami in drugimi oblikami razslojevanja med nami, o (duševnih) posledicah spolnega nasilja, o spolnem nasilju v katoliški cerkvi in o drugih delčkih, ki pripomorejo k razumevanju večje celote.

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

#7 NISI SAMA NISI KRIVA

Osebne zgodbe izkušenj (spolnega) nasilja ustvarjalk

Ustvarjalke podkastov in gledališke predstave Vsaka druga eno ujame smo se povezale v krog deljenja zgodb nasilja na podlagi spola med sabo, ki smo jih posnele s tehniko dokumentarnega gledališča. Zgodbe delimo v imenu vseh, ki niso v položaju, da bi to lahko storile_i. Za ničelno toleranco do kulture nasilja in posilstva!

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

#8 NISI SAMA NISI KRIVA

z Društvom za nenasilno komunikacijo

Kaj je pokazala raziskava o učinkih naših gledaliških predstav med mladimi? Česa smo se naučile ustvarjalke projekta? Kaj gre naprej z nami?

* PRITISNITE NA SLIKO ZA PREDVAJANJE PODKASTA

3. O zakonodajnem (forumskem) gledališču s primeri zakonodajnih predlogov

3.1_ O GLEDALIŠČU ZATIRANIH

Gledališče zatiranih je metodologija, zbirka iger, tehnik in orodij, ki jih že več kot 60 let v več kot 100 državah sveta uporabljamo z namenom ustvarjanja prostorov, v katerih je varno govoriti o temah, ki sicer niso javno izpostavljene, in kjer spregovorijo tisti, ki mnogokrat v javnosti nimajo glasu. Namenjeno je igralcem_kam, v prvi vrsti pa neigralcem_kam, ki z odrskim uprizarjanjem svojih osebnih zgodb strukturne diskriminacije postanejo ne le protagonisti_ke teh zgodb, temveč protagonisti_ke družbenih sprememb in boja za pravično družbo.

S tehnikami gledališča zatiranih torej uprizarjamo to, kar je v naši družbi problematično in je razlog za strukturno zatiranje posameznih družbenih skupin. Vsaka osebna zgodba nam tako pomaga spregovoriti o širšem družbenem okviru zatiranja, ki ga doživljajo avtorice_ji zgodbe, in raziskati možnosti za boj proti neenakostim, diskriminaciji, rasizmu, krivicam in drugim vidikom zatiranja, ki morda na prvi pogled niso povsem vidni ali očitni. Naša osnova so razmerja moči med zatiralcem_ko in zatiranim_o – kdaj, kako in kje zatiralec_ka zlorablja moč v namene izkoriščanja zatiran_ega, ki te moči nima ali mu je odvzeta. Pri tem nas v manjši meri zanimajo osebni odnosi in čustvanja, v večji meri pa, kakšno družbeno in strukturno korist imajo v naših zgodbah antagonistke_i (zatiralke_ci) na račun protagonistk_ov (zatiranih).

Procesi gledališča zatiranih so pomembna refleksija realnosti, a sami po sebi še ne pomenijo pravih družbenih sprememb. Pogosto rečemo, da so delavnice in predstave gledališča zatiranih zgolj »vaja« za delovanje v resničnem življenju. Pristop pri nastajanju uprizoritev in nato tudi pri uprizarjanju tesno sledi konceptom Freirejeve pedagogike zatiranih, ki kot osnovo posameznikovega očlovečenja postavlja dialog ter emancipacijsko in transformacijsko učenje. Vse_i sodelujoče_i so tako v vlogi dejavnih soustvarjalk_cev procesa ter nanj ključno vplivajo s svojimi izkušnjami in se tako povezujejo v skupnosti, ki lahko nova spoznanja z medsebojno podporo prenašajo v vsakodnevno delovanje.

3. 2_ NASILJE NA PODLAGI SPOLA IN GLEDALIŠČE ZATIRANIH

Gledališče zatiranih je metodologija, zbirka iger, tehnik in orodij, ki jih že več kot 60 let v več kot Preprečevanje nasilja na podlagi spola in ozaveščanje o njem, ki potekata prek različnih preventivnih aktivnosti, kot so delavnice, predavanja, seminarji ipd., sta ključni del primarne preventive. Kakšna pa je lahko vloga gledališča pri tem? Projekt Enakost spolov je zakon: ustvarjamo enako družbo za vse naslavlja problematiko nasilja na podlagi spola prav z uporabo gledališča zatiranih kot orodja, ki omogoča ozaveščanje, kritično refleksijo in aktivno participacijo udeleženi mladih pri preprečevanju nasilja na podlagi spola. Gledališče zatiranih je metoda, ki daje glas zatiranim, torej družbenim skupinam, posameznicam_kom, ki so nevidni, preslišani in marginalizirani, ter odpira prostor za družbeno aktivacijo in preizpraševanje možnosti za delovanje in družbene spremembe (Boal, 2006; Ferlin, 2009).

V okviru projekta Enakost spolov je zakon: ustvarjamo enako družbo za vse je bilo v srednjih šolah in na fakultetah v Sloveniji in na Hrvaškem izvedenih 10 forumskih predstav kot tehnike gledališča zatiranih, v katerih je sodelovalo skupno 293 mladih. Problematika nasilja na podlagi spola je bila v Sloveniji izvedena v forumski predstavi Da, verjamem ti, na Hrvaškem pa v predstavah Etikete in Nečemo feminizam u škole.

Vse tri predstave so osnovane na znanju, kompetencah in izkušnjah ustvarjalcev s področja nasilja na podlagi spola, torej iz situacij, ki niso zgolj hipotetične, temveč realne. Forumška predstava Da, verjamem ti naslavlja družbeno konstrukcijo spolnih vlog in norm skozi socializacijo deklet in fantov ter spolno nasilje v obdobju odraščanja. Predstava Etikete problematizira nasilje na podlagi spola s presečnostjo spola in rase ter opozori na neenakosti in diskriminacijo romskih žensk. Predstava Nečemo feminizam u šole pa prevprašuje različne oblike podpore zaposlenih v vzgoji in izobraževanju mladim v situacijah družinskega nasilja.

Tehnika forumskega gledališča, ene najbolj popularnih oblik gledališča zatiranih, sloni na improvizaciji igralcev in gledalk v enem. To pomeni, da je občinstvo po zaigranih prizorih povabljen, da z različnimi predlogi spremeni in tudi odigra določeno situacijo. Po novo odigranem prizoru igralcev in skupine iz občinstva sledi diskusija o intervenciji ter realnih možnostih odigrane situacije v vsakdanjem življenju. Posamezen prizor se lahko ponovi večkrat, odvisno od aktivnosti in interesa občinstva. Ključna oseba v forumski predstavi, ki povezuje igralce in gledalke, je moderator oz. džoker, ki občinstvo spodbuja k razmišljanju, aktivnemu sodelovanju in diskusiji. Tovrstna tehnika s pomočjo gledališča naslavlja možnosti za spremembe v družbi tako s kritično refleksijo kot z dejanskimi vajami za spremembe v različnih situacijah vsakdanjega življenja. Hkrati pa gledališče zatiranih kot orodje za ozaveščanje in aktivno participacijo mladih pri preprečevanju nasilja na podlagi spola ni zgolj aktivnost za mlade, temveč aktivnost, ki jo mladi soustvarjajo.

V forumskih predstavah džoker povabi mlade, da predlagajo zakonodajne, sistemske rešitve, rešitve na ravni šole ali drugih institucij, ki jih potem t. i. metabolična celica (skupina posameznikov, ki sestoji iz osebe z znanjem s področja prava in zakonodaje, osebe, ki predstavlja zatirane, in še ene osebe, ki ji je obravnavana problematika blizu) pregleda, prebere, strukturira po temah ter povzame in predstavi nabor predlogov občinstvu, ki v nadaljevanju glasuje, kateri zakonodajni predlog se bo nadalje razvijal in v naslednjem koraku poslal snovalcem politik.

Gledališče zatiranih predstavlja pomembno orodje za aktivacijo mladih, je metoda oz. način, ki vsakomur ponuja priložnost, da sodeluje pri možnih spremembah v vsakdanjem življenju. Vse udeležence so enakovredno vključeni, kar pomeni, da ima vsak možnost sodelovanja v diskusiji, izmenjevanja mnenj, stališč, argumentov ter predlaga možne spremembe glede na obravnavano problematiko. T. i. metabolična celica in forumške predstave temeljijo na vključujočem pristopu, kjer so vse udeležene strani aktivno vključene v iskanje rešitev, ki so sprejemljive za vsakogar posebej in celotno skupino.

Živa Humer, Mirovni inštitut

3. 3_ ZAKONODAJNA (FORUMSKA) PREDSTAVA

Pri forumskem gledališču gledalci_ke podajo svoje predloge glede na prizor, ki ga igralci_ke odigrajo. Poseben je način, kako se to zgodi. Ne da bi o tem diskutirali, gledalec_ka v trenutku postane igralec_ka, zamenja protagonista_ko prizora in prizor odigra na drugačen način ter s tem poda predlog, kako bi kot zatirani_e v določeni situaciji lahko ravnale. Vse sodelujoče v procesih gledališča zatiranih zato pogosto imenujemo tudi s skovanko gledigralke_ci .

Pri gledališču zatiranih nas že nasploh zanima, katere zakonodajne in druge strukturne ureditve podpirajo in omogočajo diskriminatorne prakse, ki jih obravnavamo z določeno predstavo. Pri zakonodajni forumski predstavi gremo korak dlje, od refleksije k dejavnim predlogom za spremembe in dopolnjevanje teh strukturnih ureditev. V času uprizoritve zbiramo predloge za spremembe na strukturni ravni, na ravni regulativ, pravilnikov in drugih dokumentov, s katerimi so urejena različna področja človekovega delovanja.

Gledigralke_ci so pozvani, da na dogodku pozorno spremljajo dogajanje v predstavi in med intervencijami. Džoker_ka jih povabi, da s svojimi besedami zapišejo, kaj menijo, da bi bilo treba zapisati v zakonodajne dokumente, pravilnike in druge regulative, da bi odpravili diskriminatorne prakse, ki jih obravnavamo s predstavo. Po forumski predstavi ustvarimo prostor, podoben senatu, za obred sprejemanja zakonov, po istem uradnem postopku. Ta temelji na posegih gledigralcev_k, ki zakonodajne predloge razlagajo, zagovarjajo ali zavračajo, glasujejo zanje ipd.

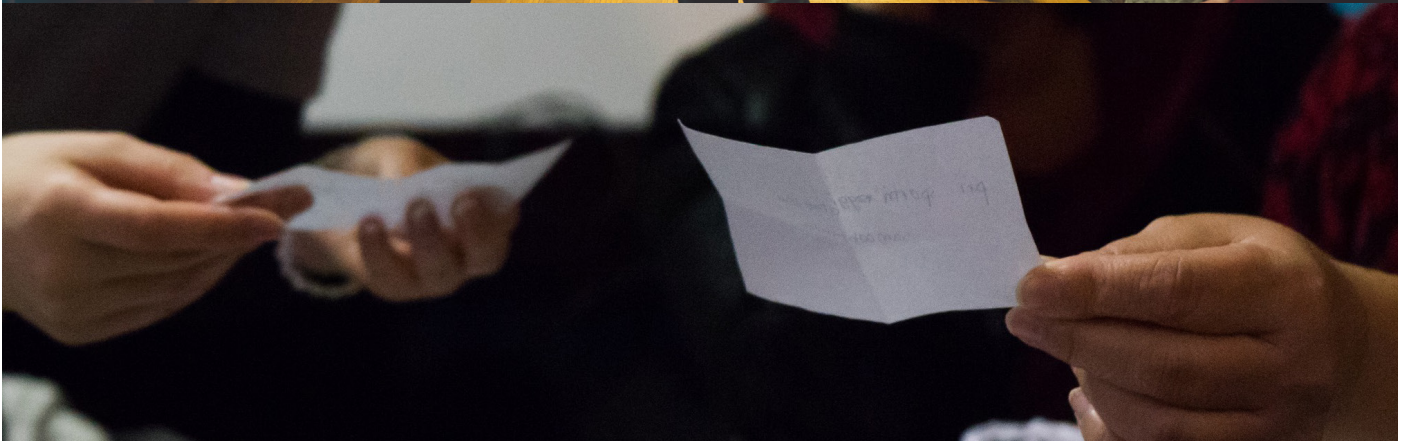
Zakonodajno gledališče je tako oblika demokracije z uporabo forumskega gledališča, ki ga kombiniramo s konvencionalnimi rituali parlamentarne zbornice z namenom spreminjanja legitimnih želja državljanov v zakone. V primeru predstave Vsaka druga eno ujame, ki je nastala v okviru projekta Enakost spolov je zakon, smo zakonodajni del izpeljale navkljub temu, da predstava ni forumska. Načeloma lahko vsako družbeno angažirano predstavo, ki obravnava neki strukturni problem, uporabimo kot podlago za izvedbo zakonodajnega gledališča.

3. 4_ ZAKONODAJNA ALI METABOLIČNA CELICA

Na dogodku zakonodajnega gledališča poleg ustvarjalcev predstave in džokerke_je, ki usmerja dogajanje, sodeluje še zakonodajna ali metabolična celica. V njej običajno sodelujejo predstavnice_ki (družbene) skupine, ki jo tematika neposredno zadeva, aktivistke_i oz. angažirane posameznice_ki na obravnavanem področju ter pravni_a strokovnjak_inja oz. oseba, ki pozna dokumente, ki se nanašajo na obravnavano področje. Augusto Boal je v svojem delu Legislative Theatre: Using performance to make politics (Zakonodajno gledališče: uporaba performansa za ustvarjanje politik) izraz »metabolična celica« razložil s prisposodbo procesa metabolizma v telesu, ki omogoči ločevanje »žita od plev«.

Naloga članic_ov zakonodajne celice na dogodku je, da pregledajo zbrane predloge ter jih kategorizirajo in izločijo tiste, ki so za našo tematiko nerelevantni. V dosedanjih zakonodajnih predstavah se je pogosto izkazalo, da gledalci_ke ne poznajo dobro svojih pravic in ne vedo, kako jih lahko uveljavljajo, zato predlagajo vsebine, ki jih naša zakonodaja že vsebuje. Zakonodajna celica zapisano strne v zakonodajni predlog, ki ga bomo v naslednjem koraku obravnavali z gledalci_kami. Nato predstavnica zakonodajne celice s podporo džokerke_je prisotnim predstavi predloge. Običajno najprej razloži, katere predloge zakonodaja že vsebuje. Navede zakonodajo in način uveljavljanja dotične pravice. Nato enega za drugim predstavi nove predloge. Džoker_ka pozove gledalke_ce k sodelovanju, ti predloge komentirajo, predlagajo dopolnitve, spremembe ipd. Nekatero predloge v prvotni obliki sprejmejo, nekatere pa navkljub dopolnitvam in predruženim zapisom zavrnejo. V našem primeru smo za glasovanje uporabili zelene, rumene in rdeče kartončke, lahko pa se odločimo za katero koli obliko glasovanja, ki nam v posameznih okoliščinah najbolj ustreza. Na koncu dogodka zberemo odobrene predloge ter jih v nadaljnjih prizadevanjih predlagamo v odobritev ustreznim odločevalcem.

3. 5_ POTEK IN ČASOVNICA DOGODKA ZAKONODAJNE PREDSTAVE

V tem poglavju podajamo predlog za organizacijo dogodka zakonodajne predstave. V času priprav na dogodek zagotovimo transparentnost, največjo možno stopnjo vključevanja zainteresiranih strani, učinkovito strukturiranje razprave, ustrezno tehnično podporo ter varnost in dostopnost za vse udeležence. Zakonodajne predstave lahko organiziramo na raznolikih ravneh, tako na ravni sprejemanja pravilnika v šoli ali v drugih vrstah in velikostih institucij kot na ravni sprejemanja lokalne in nacionalne zakonodaje, pa tudi širše. Ne glede na obsežnost obravnavane zakonodaje pa je ključno, da je proces odprt, vzajemen in odziven na mnenja in predloge gledigralk_cev .

PREDLOG POTEKA IN ČASOVNICE DOGODKA

Uvodni pozdrav in ogrevanje (cca 20–25 minut)

Džoker_ka predstavi sebe in skupino, ki je pripravila predstavo, namen in cilje dogodka ter na kratko poda pregled poteka dogodka. Prisotnim pojasni, da bodo aktivno sodelovali v nadaljevanju dogodka, morda razloži pojem gledigralk_ca ter izvede nekaj interaktivnih aktivnosti, namenjenih sprostivni udeleženk_cev in pripravi na aktivno udeležbo. Gledigralk_ce pozove k pozornemu spremljanju dogajanja in zapisovanju zakonodajnih predlogov, ki jih navdihuje uprizoritev ali razprava.

Predstava (cca 30–60 minut)

Zasedba izvede predhodno pripravljene ali improvizirane scene, ki ilustrirajo zakonodajne dileme, z uporabo konkretnih vsakdanjih situacij. Sledi razprava o vsebini in kontekstu prikazanih prizorov, o razmerjih moči med posameznimi liki ter o tem, kje prepoznamo ključno željo in potrebo po spremembah prikazane situacije. Če gre za forumsko predstavo, sledijo intervencije gledigralk_cev v prizore z lastnimi idejami ali predlogi. Po vsaki intervenciji sledi kratek pogovor o tem, kaj se je v prizoru spremenilo, ali se nam je zdela intervencija realistična, zakaj, kakšen je njen dolgoročni potencial za spremembe na bolje ...

Pregled zakonodajnih predlogov (cca 30 minut)

Praden zberemo predloge, prisotne znova pozovemo k zapisovanju predlogov in temu namenimo še dodatnih nekaj minut. Predstavimo zastopnice in zastopnike v zakonodajni celici ter razložimo, kaj bo njihova vloga in naloga. Zakonodajna celica nato pregleda zbrane predloge. Izpostavijo in zabeležijo tiste, ki se pogosto ponavljajo, izstopajo ali so najbolj relevantni, in jih prevedejo v formalni pravni jezik za nadaljnjo obravnavo.

Zakonodajni del (cca 30 minut)

Predstavnica zakonodajne celice najprej predstavi, kaj se je pojavljalo med predlogi gledigralk_cev in je že vsebovano v obstoječi zakonodaji. Prisotne seznanijo s tem, kako lahko te pravice uveljavljajo. Nato predstavi predloge za uvajanje novosti oz. dopolnitve obstoječe zakonodaje (ali drugih dokumentov, ki urejajo različne ravni in vidike človekovega delovanja). Po vsakem predlogu sledi glasovanje, da ugotovimo stopnjo podpore med udeleženi. Če je enoglasno sprejet, ga umestimo med predloge, ki jih bomo posredovali odločevalcem_kam. Pri predlogih, ki med prisotnimi vzbujajo dvom, odpremo razpravo o njihovih prednostih, pomanjkljivostih in potrebnih dopolnitvah. Glasovanje ponovimo in na podlagi rezultatov glasovanja predlog sprejmemo, zavrnememo ali vrnemo v nadaljnjo obravnavo.

3. 6_ PRIMERI ZAKONODAJNIH PREDLOGOV

V okviru projekta Enakost spolov je zakon: ustvarjamo enako družbo za vse smo v Sloveniji izvajali predstavo Da, verjamem ti. V njej prikazujemo prizore vsesplošnega šovinizma in seksizma v patriarhalnem sistemu, ki so posledica socializacije v vlogo žensk ali moških, stereotipizacije spolov in neprimerne okolja v času odraščanja (nasilje v družini, šoli, med vrstniki ...), ter tako odpiramo dialog o nasilju na podlagi spola in neenakosti med spoli.

**POVEZAVA DO
ZAKONODAJNIH
PREDLOGOV**

VIRI:

Bernacchi, Erika, Frelj, Mojca, Di Grigoli, Antonio Raimondo, Humer, Živa (2023): Delovanje in enakost: prevpraševanje moškosti in vključevanje mladih pri odpravi nasilja na podlagi spola. Moduli za krepitev zmogljivosti pedagoškega osebja. Ljubljana: Mirovni inštitut. Dostopno prek: https://www.mirovni-institut.si/wp-content/uploads/2022/03/EiE_prirocnik.pdf.

Boal, Augusto (2008): Theatre of the Oppressed. London: Pluto.

European Commission (2017): Report on equality between women and men in the EU. European Union. Dostopno prek: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/2017_report_equality_women_men_in_the_eu_en.pdf (23. 7. 2018).

European Union Agency for Fundamental Rights – FRA (2014): Violence against women: an EU – wide survey. Main results. Luxemburg: Publication Office of the European Union.

Ferlin, Lucija (2009): Najdem se v gledališču: gledališka pedagogika Augusta Boala. Ljubljana: Salve.

Filipčič, Katja (2011): Pojavnost nasilja in odzivnost na nasilje v zasebni sferi in partnerskih odnosih. Ljubljana: Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti.

Hagemann-White, Carol (2008): Vorwort. In Gewalt im Geschlechterverhältnis. Erkenntnisse und Konsequenzen für Politik, Wissenschaft und soziale Praxis, Forschungsnetz Gewalt im Geschlechterverhältnis [GiG-net] (ed.), 7–10. Opladen: Verlag Barbara Budrich.

Svet Evrope (2011): Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (CETS No. 210). Dostopno prek: <https://rm.coe.int/1680a48903>.

Grušovnik, Tomaž (2022). Freirejeva Pedagogika zatiranih petdeset let pozneje. AS. Andragoška spoznanja, letnik 28, številka 2, str. 37–44. Dostopno prek: <http://www.dlib.si>.

Boal, Augusto (1998). Legislative Theatre: Using Performance to Make Politics. London: Psychology Press.

Gregorčič, Marta (2019). Pedagoške smernice za emancipacijsko učenje. Ljubljana: Zavod Bob. Dostopno prek: <https://drive.google.com/file/d/1qIvrVsxDoXFqLzslCzoA54GXZKkJA26z/view>.

Bahlen Okoli, Metka (2021). Navodila za uporabo videa 'Vstani, deklica'. Ljubljana: Zavod Bob. Dostopno prek: <https://drive.google.com/file/d/1pxGkWqCgH2YNuJW6mBWnBN8zAGOZGc9O/view>.

Rahne, Urša (2021). Vstani, deklica [Video]. Ljubljana: Zavod Bob. Dostopno prek: <https://youtu.be/AFRMTOYw-rl>.

O KULTURNO UMETNIŠKEM DRUŠTVU TRANSFORMATOR: GLEDALIŠČE ZA VSE!

Kulturno umetniško društvo Transformator je nastalo leta 2012 iz potrebe po širjenju in nadgrajevanju gledališko-aktivističnega poslanstva predvsem v tehnikah gledališča zatiranih, ki ga imenujemo tudi gledališče za družbene spremembe. Gledališče zatiranih širše namreč predstavlja prostor, v katerem se govori o temah, ki niso izpostavljene, in kjer spregovorijo tisti, ki mnogokrat nimajo glasu.

Uporaba gledališča kot orodja za družbene spremembe in opolnomočenje skupnosti ima dolgo zgodovino, lahko pa je tudi učinkovit način za približevanje kulture vsem generacijam, saj gledališče aktivno soustvarjajo.

WWW.KUDTRANSFORMATOR.COM

[YOUTUBE](#)

[FACEBOOK](#)

[INSTAGRAM](#)

Izobraževalna orodja v projektu in navodila za uporabo so nastala s pomočjo financiranja Active Citizens Fund Slovenija.

Kulturno umetniško društvo Transformator, 2024

Enakost spolov je zakon:
Navodila za uporabo izobraževalnih orodij
Ustvarjamo enako družbo za vse

Avtorice: **Tjaša Kosar, Metka Bahlen Okoli, Živa Humer**
Lektura: **Anja Muhvič**
Fotografije: **Tonja Bjelčevič in Katarina Kolenc**
Grafično oblikovanje: **Urša Rahne**

Brezplačna digitalna publikacija.